

קדושה THE ORIGIN OF

We have already noted that in **ארץ ישראל**, קדושה was only recited in **חזרת הש"ץ** on **שבת** and **יום טוב**, while in **בבל**, it was recited during the week day **חזרת הש"ץ** as well. There were other differences. The introductory lines of the קדושה were also different. The first line of קדושה according to the **סדר רב עמרם גאון** opened with the words: **כתר יתנו לך**. In **ארץ ישראל**, קדושה began as described in the following:

מסכת סופרים פרק טז' הלכה ט'—וקטן שאינו פורס את שמע אינו יכול לומר קדוש ביוצר ביחיד, אבל בציבור עונה עמהם. וגדול שהוא פורס את שמע, יכול לומר קדוש, לפי שהוא כסודר, אבל קדוש של עמידה, כיון שצריך לומר נעריצך ונקדישך, אינו מן הדין לומר פחות מעשרה.

In **ארץ ישראל**, קדושה always began with the words: **נעריצך ונקדישך**. We also learn from **דבר שבקדושה** that in **ארץ ישראל**, קדושה was considered to be a **מסכת סופרים**. How did the two areas, **ארץ ישראל** and **בבל** develop such different views, practices and wording for קדושה? The answer is found by studying the sources that **ארץ ישראל** and **בבל** each based their practice of reciting קדושה.

In last week's newsletter we noted that the **סדר רב עמרם גאון** provides a form of קדושה that an individual can recite when he is not part of a **מנין**. It is the following:

סדר רב עמרם גאון סדר תפילה ד"ה קדושה ליחיד—קדושה ליחיד. ויאמר שלחני כי עלה השחר, אמר לו וכי גנב אתה או קוביוסתוס אתה, שאתה מתיירא מן השחר. אמר לו לא גנב אני ולא קוביוסתוס אני אלא מלאך אני, ומיום שנבראתי לא הגיע זמני לומר שירה עד עכשיו. מסייע ליה לרב הננאל אמר רב, דאמר רב הננאל אמר רב שלש כיתות של מלאכי השרת אומרות שירה בכל יום. אחת אומרת קדוש, ואחת אומרת קדוש. ואחת אומרת קדוש ה' צבא—ות מלא כל הארץ כבודו. מתיבי, חביבין ישראל לפני הקב"ה יותר ממלאכי השרת, שישאל אומרים שירה בכל שעה שירצו, ואלו מלאכי השרת אין אומרים שירה אלא פעם אחת ביום, ואמרי לה פעם אחת בשבת, ואמרי לה פעם אחת בחודש, ואמרי לה פעם אחת בשנה, ואמרי לה פעם אחת בשבוע, ואמרי לה פעם אחת ביובל, ואמרי לה פעם אחת לעולם. ולא עוד אלא שישאל מזכירין את השם לאחר שתי תיבות, שנאמר שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד (דברים ו', ד') ואלו מלאכי השרת אין מזכירין את השם אלא לאחר שלש תיבות, שנאמר קדוש קדוש קדוש ה' צבא—ות מלא כל הארץ כבודו. ולא עוד אלא שאין מלאכי השרת רשאים לומר שירה למעלה עד שיאמרו ישראל שירה למטה. שנאמר ברוך יחד ככבי בקר ויריעו כל בני אלהים (איוב ל"ח, ז'). תיובתא דרב הננאל אמר רב. אימא אחת אומרת קדוש ואחת אומרת קדוש ואחת אומרת קדוש קדוש ה' צבא—ות מלא כל הארץ כבודו. והא איכא ותשאני רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול ברוך כבוד ה' ממקומו. ההוא אופנים הוא דקאמרי לה. ואי בעית אימא כיון דאיתיהיב רשותא, איתיהיב. ועמו ישראל ממליכין שמו ואומרינן ה' ימלוך לעולם ועד.

The **תלמוד בבלי מסכת חולין דף** קדושה ליחיד that **רב עמרם** provides is borrowed from **דף** קדושה ליחיד with **שמונה עשרה** is suggesting that an individual who is not reciting **עשרה** with **צא' עמ' ב'** **גמרא** in which the **קדושה** should recite the words found in **קדושה** by learning a segment of **גמרא** in which the

key words of קדושה are included. We can conclude that מדרש רב עמרם held that the מדרש quoted by the גמרא is the source for reciting קדושה because of רב עמרם's opinion that this segment of גמרא is a valid substitute for קדושה.

The מדרש that is quoted in 'ב' עמ' ב' דף צא' עמ' ב' is not quoted in תלמוד בבלי מסכת חולין דף צא' עמ' ב'. תלמוד ירושלמי living in ארץ ישראל had a different basis for reciting קדושה:

תוספות-מסכת סנהדרין דף לז' עמ' ב' - מכנף הארץ זמירות שמענו - כתוב בתשובת הגאונים שאין בני ארץ ישראל אומרים קדושה אלא בשבת דכתיב (ישעיה ו') גבי חיות שש כנפים לאחד, וכל כנף הוא אומר שירה אחת ביום בששת ימי החול. וכשיגיע שבת אומרים החיות לפני המקום רבונו של עולם אין לנו עוד כנף. והקב"ה משיב להם: יש לי עוד כנף אחד שאומר לפני שירה שנאמר מכנף הארץ זמירות שמענו.

The מדרש quoted by תוספות as the basis for the practice in ארץ ישראל is not quoted in תלמוד בבלי. We must therefore conclude that חז"ל in בבל and חז"ל in ארץ ישראל began their practices of reciting קדושה based on different sources. That explains why the differences in practice developed. In the מדרש that was used by חז"ל in ארץ ישראל as the source for reciting קדושה, the מלאכים do not recite שירה on שבת. It then became the obligation of כלל ישראל to recite the פסוקים of קדוש, קדוש, and ברוך כבוד on שבת. Being that the פסוקים are the only שירה that is being recited on behalf of the רבונו של עולם, the recital of those פסוקים became a דבר שבקדושה. As a דבר שבקדושה, the recital of the פסוקים needed to be preceded by words of invitation such as נעריצך ונקדישך. That is the same format that the שליח ציבור uses to invite the congregation to recite other דברים שבקדושה such as ברכו and קדיש.

In the מדרש upon which חז"ל in בבל base the recital of קדושה, it is the מלאכים who are all times reciting the פסוקים of שירה, the דבר שבקדושה. The words that the מלאכים are waiting for כלל ישראל to recite before they recite שירה are not the פסוקים of קדושה. It is the words of שמע ישראל. The text of קדושה according to מנהג בבל beginning with the words: כתר יתנו does not include an invitation for כלל ישראל to recite the פסוקים. What you find is an expression of messianism, a prayer for the day when כלל ישראל will recite the פסוקים of קדושה together with the מלאכים. Because קדושה is considered a דבר שבקדושה in ארץ ישראל, the lines in קדושה are read responsively. In סדר רב עמרם גאון, קדושה is not considered a דבר שבקדושה which is why the שליח ציבור provides that the שליח ציבור reads all of קדושה while the congregation remains silent. That further explains why in בבל, חז"ל provided that an individual who recites שמונה עשרה without a מניין can recite a substitute for what is recited when ten men are present. Our practice of קדושה today reflects parts of both מנהג ארץ ישראל and מנהג בבל.

TRANSLATION OF SOURCES

מסכת סופרים פרק טז הלכה ט'—A minor who is not qualified to porais the Shema may not recite the Kedushah found in the first Bracha of Kriyat Shema when praying without a group of ten men but when he is among a group of ten men, he may respond to the prayer leader. An adult is qualified to Porais the Shema and can recite the Kedushah that is found in the first Bracha of Kriyat Shema but he may not be recite the Kedushah of Shemona Esrei except in the presence of ten men since it includes the invitation of “we shall elevate You and sanctify your name.”

סדר רב עמרם גאון סדר תפילה ד"ה קדושה ליחיד—קדושה ליחיד—And he said: Let me go, for daylight is breaking. Jacob said to him, ‘Are you a thief or a rogue that you are afraid of the morning?’ He replied: ‘I am an angel, and from the day that I was created my time to sing praises to the Lord had not come until now’. This supports the statement of R. Hananel in the name of Rab. For R. Hananel said in the name of Rab: Three divisions of ministering angels sing praises to the Lord daily; one proclaims: Holy, the other proclaims: Holy, and the third proclaims: Holy is the Lord of hosts. An objection was raised: Israel are dearer to the Holy One, blessed be He, than the ministering angels, for Israel sing praises to the Lord every hour, whereas the ministering angels sing praises but once a day. Others say: Once a week; and others say: Once a month; and others say: Once a year; and others say: Once in seven years; and others say: Once in a jubilee; and others say: Once in eternity. And whereas Israel mention the name of G-d after two words, as it is said: Hear, Israel, the Lord etc., the ministering angels only mention the name of G-d after three words, as it is written: Holy, holy, holy, the Lord of hosts. Moreover, the ministering angels do not begin to sing praises in heaven until Israel have sung below on earth, for it is said: When the morning stars sang together, then all the sons of God shouted for joy! The opinion of R. Hananel is therefore refuted. — It must be this: One division of angels says: Holy; the other says: Holy, holy; and the third says: Holy, holy, holy, the Lord of hosts. But is there not the praise of ‘Blessed’?— ‘Blessed’ is recited by the Ophanim. Or you may say: Since permission has once been granted it is granted. And G-d’s nation, Israel crowns G-d as King by reciting: G-d will live forever.

תוספות—מסכת סנהדרין דף לז עמ' ב'—מכנף הארץ ומירות שמענו— It is written in the Responsa of the Gaonim that the residents of Eretz Yisroel did not recite Kedushah except on Shabbat. They followed that custom based on a verse in Yishayahu, Chapter 6. The verse relates to us that the angels had six wings. With each wing the angels would recite one song each day of the regular days of the week. When Shabbat came, the angels asked G-d: G-d, we do not have any more wings with which to sing. G-d answered them: I have one more wing (the Jewish people) who will recite Shira for Me on Shabbat as the verse says: (Yishayahu 24, 16): From the uttermost parts of the Earth have we heard songs.